

Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 54
hallituksen esityksen johdosta laiksi leimaverolain muuttamisesta

Eduskunta on 1 päivänä lokakuuta 1982 lähettänyt valtiovarainvaliokunnan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen n:o 139 laiksi leimaverolain muuttamisesta. Tämän esityksen yhteydessä valiokunta on käsitellyt ed. Fredin ym. lakialoitteen n:o 25 (1981 vp.) laiksi leimaverolain 16 §:n muuttamisesta, ed. Sillantauksen ym. lakialoitteen n:o 59 (1981 vp.) laiksi leimaverolain 16 §:n muuttamisesta, ed. Raudaskosken ym. lakialoitteen n:o 40 laiksi leimaverolain 16 ja 26 §:n muuttamisesta ja ed. Leppäsen ym. lakialoitteen n:o 133 laiksi leimaverolain 16 §:n muuttamisesta sekä ed. Ihamäen ym. toivomusaloitteen n:o 75 (1981 vp.) asunnon hankkimista tarkoittavan kaupan yhteydessä suoritettavan leimaveron yhdenmukaistamisesta, ed. Pekkarisen ym. toivomusaloitteen n:o 145 omakotitalokauppojen leimaveron alentamisesta ja ed. Pohdon ym. toivomusaloitteen n:o 155 leimaveron poistamisesta kiinteistökaupoissa. Eduskunta on lähettänyt valiokuntaan lakialoitteet n:o 25 (1981 vp.) ja n:o 59 (1981 vp.) helmikuun 27 päivänä 1981, lakialoitteen n:o 40 helmikuun 26 päivänä 1982 ja lakialoitteen n:o 133 lokakuun 8 päivänä 1982 sekä toivomusaloitteen n:o 75 (1981 vp.) maaliskuun 20 päivänä 1981 sekä toivomusaloitteet n:o 145 ja 155 maaliskuun 19 päivänä 1982.

Leimaverolain 16 §:n mukaan kiinteistön omistusoikeuden luovutuskirjasta on lainhuutoa haettaessa suoritettava omaisuuden arvon mukaan määräytyvää leimaveroa. Omaisuuden arvon markkamääriä tarkistettiin viimeksi vuoden 1981 alusta lukien. Hallitus ehdottaa, että kiinteän omaisuuden luovutuksesta suoritettava leimaveroa alennettaisiin tarkistamalla laissa olevaa asteikkoa niin, että leimavero olisi 4 prosenttia, kun kiinteistön arvo on enintään 50 000 markkaa, 5 prosenttia, kun kiinteistön arvo on yli 50 000 markkaa, mutta ei yli 150 000 markkaa ja 6 prosenttia, kun kiinteistön arvo on yli 150 000 markkaa.

Samalla hallitus ehdottaa, että eräitä leimaveroja korotettaisiin. Kiinnityksen tai maksun saamiseksi oikeuteen tuodusta saamistodisteesta sekä yli 9 kuukauden ajaksi tehdystä tai vaadittaessa tai irtisanomisen jälkeen maksettavasta velkakirjasta, kun se annetaan rahalaitokselle, samoin kuin yli 9 kuukauden ajaksi tehdystä tai näytettäessä maksettavaksi asetetusta vekselistä suoritettava leimavero ehdotetaan korotettavaksi 0,9 prosentista 1,2 prosenttiin. Nykyinen 1,2 prosentin suuruinen leimavero enintään 9 kuukauden ajaksi tehdystä velkakirjasta ja vekselistä ehdotetaan pysytettäväksi entisellään. Aluskiinnitystä haettaessa suoritettava leimavero samoin kuin vähintään 19 bruttorekisteritonin suuruisen aluksen hankintaa varten myönnettyä lainaa koskevasta velkakirjasta suoritettava 0,45 prosentin suuruinen leimavero ehdotetaan korotettavaksi 0,6 prosenttiin.

Lakialoitteessa n:o 25 (1981 vp.) ehdotetaan, että kiinteän omaisuuden leimavero olisi 0,5—1,2 prosenttia. Lakialoitteessa n:o 59 (1981 vp.) ehdotetaan, että kiinteän omaisuuden leimavero olisi muulloin 4 prosenttia paitsi asumiskäyttöön tarkoitetun kiinteistön osalta 1,2 prosenttia. Lakialoitteessa n:o 40 ehdotetaan, että kiinteän omaisuuden leimavero olisi 1,2—6 prosenttia. Lakialoitteessa n:o 133 ehdotetaan, että kiinteän omaisuuden leimavero olisi 1,2 prosenttia.

Toivomusaloitteessa n:o 75 (1981 vp.) ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi toimenpiteisiin leimaverolain muuttamiseksi siten, että asunnon ostamisesta menevä leimavero olisi asunnon tyypistä ym. riippumatta aina 1,2 prosenttia. Toivomusaloitteessa n:o 145 ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi pikaisesti toimenpiteisiin omakotitalon hankinnan yhteydessä omistusoikeuden siirtämisestä maksettavan leimaveron alentamiseksi asunto-osakekaupassa maksettavan leimaveron tasolle. Toivomusaloitteessa n:o 155 ehdo-

tetaan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomus, että hallitus ryhtyisi kiireellisesti toimenpiteisiin epäoikeudenmukaisen ja raskaan leimaveron poistamiseksi kiinteistön luovutuksessa.

Valiokunta on käsitellyt asian ja todennut hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen tarkoituksenmukaiseksi. Hallituksen esityksen perusteluihin yhtyen valiokunta on päättänyt asettua puoltamaan hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä.

Käsittelemiensä aloitteiden suhteen valiokunta on asettunut kielteiselle kannalle.

Valiokunta kunnioittaen ehdottaa,

että Eduskunta päättäisi hyväksyä hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen muuttamattomana.

Samalla valiokunta, jonka käsittelyn pohjana on ollut hallituksen esitys, ehdottaa,

että lakialoitteisiin n:o 25 (1981 vp.), 59 (1981 vp.), 40 ja 133 sisältyvät lakiehdotukset hylättäisiin.

Vielä valiokunta ehdottaa,

että toivomusaloitteet n:o 75 (1981 vp.), 145 ja 155 hylättäisiin.

Helsingissä 22 päivänä lokakuuta 1982

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa puheenjohtaja Salolainen, varapuheenjohtaja Breilin, jäsenet Hokkanen, M. Järvenpää, Lampinen, Linna, Manninen,

Martikainen, Melin, Muurman, Niskanen, Rantala, A. Stenbäck, Sutinen (osittain) ja Tenhiälä sekä varajäsenet Pohjala, Poutanen (osittain), Puolanne ja Valtonen.

Vastalauseita

I

Omakotikiinteistöjen lainhuudatusleimavero osakehuoneiston myymisen yhteydessä suoritettavaan leimaveroon verrattuna on monella taholla todettu epäoikeudenmukaiseksi ja epätasa-puoliseksi. Asunto-osakkeiden kaupasta tai vaihdosta peritään veroa 1,2 prosenttia kauppasum-masta riippumatta siitä, oikeuttavatko osakkeet huoneiston hallintaan kerrostalossa, rivitalossa tai erilleen rakennetuissa rakennuksissa, jotka viimeksi mainitut erottaa omakotitalosta vain yhtiömuoto. Jos kaupan kohteena sen sijaan on omakotitalo tontteineen, vaihtelee lainhuudatus-leimavero periaatteessa 4 ja 6 prosentin välillä. Käytännössä hallituksen esittämä ja valiokunnan enemmistön hyväksymä omaisuusarvorajojen tarkistus jättää edelleen valtaosan omakotikiin-teistöistä korkeimpaan leimaveroluokkaan.

Tavoiteltavin tilanne olisi luonnollisesti se, ettei asumiskäyttöön tulevien huoneistojen tai omakotitalojen kaupoista perittäisi lainkaan lei-maveroa. Kun leimaveron perimisestä luopumi-nen ei tässä vaiheessa liene mahdollista, olisi mielestämme omakotikiinteistöjen kaupoista perittävän leimaveron määräämisperusteita muu-tettava siten, että vero muodostuisi samaksi kuin asunto-osakkeiden kohdalla eli 1,2 prosen-tiksi.

Koska velkakirjojen, vekseleiden ym. asiakir-jojen leimaveron korottaminen tässä yhteydessä 0,9 %:sta 1,2 %:iin merkitsisi erityisesti vel-kaantuneiden yritysten ja varsinkin asunnon-hankkimiseksi lainaa hakevien yksityisten hen-kilöiden kustannusten lisääntymistä, on ehdote-tusta korotuksesta mielestämme luovuttava,

mikä merkitsee 14, 45 ja 47 §:ien pysyttämistä ennallaan. Sen vuoksi ehdotamme, että tässä yhteydessä vain leimaverolain 16 §:ää muutetaan ehdottamallamme tavalla.

Edellä esittämämme perusteella ehdotamme,

että lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

leimaverolain 16 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 6 päivänä elokuuta 1943 annetun leimaverolain (poist.) 16, (poist.) §, sellaisena kuin se on, (poist.) 19 päivänä joulukuuta 1980 annetussa laissa (851/80), näin kuuluvaksi:

14 §
(Poist.)

kaavoitetulla alueella suurempi kuin kaavan mukainen tontti tai rakennuspaikka.

16 §
(1 mom. kuten valiokunnan mietinnössä.)
Veron määrä on 4 prosenttia omaisuuden arvosta ja 1,2 prosenttia siltä osin kuin kaupan kohteena olevan asumiskäyttöön tulevan rakennetun kiinteistön tai rakennuspaikan pinta-ala ei ole suurempi kuin 10 000 neliometriä eikä

45 ja 47 §
(Poist.)

Voimaantulosäännös
(Kuten valiokunnan mietinnössä.)

Helsingissä 22 päivänä lokakuuta 1982

Toivo T. Pohjala
Ulla Puolanne

Pertti Salolainen
Matti Hokkanen

Arto Lampinen

II

Hallitus esittää kiinteistön kaupasta perittävän leimaveron lieventämistä. Lievennykset ovat kuitenkin mielestäni riittämättömiä. Kiinteistön kaupasta perittävä leimavero saisi suurimmillaan olla osakekaupasta perittävän veron suuruinen eli 1,2 prosenttia kauppahinnasta, kuten lakialoitteessa n:o 25 (1981 vp.) esitetään. Kiireellisesti tulisi selvittää leimaveron poistaminen kokonaan omaan käyttöön tulevan ensiasunnon ostajilta.

Yli 9 kuukauden vekselistä ja velkakirjoista suoritettavaa leimaveroa esitetään korotettavaksi. Tätä en voi hyväksyä.

Edellä sanotun perusteella ehdotan,

että hallituksen esitykseen sisältyvä lakiehdotus hyväksyttäisiin näin kuuluvana:

Laki

leimaverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 6 päivänä elokuuta 1943 annetun leimaverolain 14 §:n Vekseliä koskeva nimike sekä 16, 45 ja 47 §,

sellaisina kuin ne ovat, 14 §:n Vekseliä koskeva nimike ja 45 ja 47 § 2 päivänä joulukuuta 1977 annetussa laissa (862/77) sekä 16 § 19 päivänä joulukuuta 1980 annetussa laissa (851/80), näin kuuluviksi:

14 §

Jäljempänä mainituista asiakirjoista ja ilmoituksista, mikäli ne eivät ole leimaverosta vaapaat, peritään leimaverot seuraavin määrin:

Vekseli, olkoonpa vekselinantajan itsensä taikka jonkun muun maksettavaksi asetettu, kultakin täydeltä markalta:

enintään 9 kuukauden ajaksi tehty, 1,2 prosenttia vuodessa;

yli 9 kuukauden ajaksi tehty, 0,9 prosenttia.

Näytettäessä maksettavaksi asetetusta vekselistä on vero kuitenkin 0,9 prosenttia.

Vekseli, sekä Suomessa että ulkomailla asetettu, on edellä säädetyllä leimalla varustettava, ennen kuin se täällä hyväksyttäväksi tai maksettavaksi esitetään tahi toiselle annetaan tai siirretään.

Kun vekseli, joka on 1 momentin mukaan leimattu, kiinnityksen tai maksun saamiseksi tuodaan oikeuteen taikka alusrekisteri- tai ulosottoviranomaiselle, on sen leimalla varustamisesta noudatettava, mitä jäljempänä velkakirjasta säädetään.

16 §

(1 mom. kuten valiokunnan mietinnössä.)

Vero on:

0,5 prosenttia, kun omaisuuden arvo on enintään 10 000 markkaa,

1 prosentti, kun omaisuuden arvo on yli

10 000 markkaa mutta ei yli 50 000 markkaa, ja

1,2 prosenttia, kun omaisuuden arvo on yli 50 000 markkaa.

45 §

(Kuten valiokunnan mietinnössä.)

47 §

Velkakirja ja shekkitali- tai muu lainasopimus on, kun se annetaan valtiokonttorille, liikepankille, säästöpankille, kiinnitysluottolaitokselle, vakuutuslaitokselle, eläkelaitokselle, osuuspankille, pankkiiriliikkeelle, luotto-osakeyhtiölle tai muulle lainausliikettä harjoittavalle laitokselle tai kassalle, leimattava, mikäli siitä ei ole aikaisemmin kiinnitystä tai maksua haettaessa suoritettu niin paljon leimaveroa kuin jäljempänä säädetään, pääoman suuruuden mukaan kultakin täydeltä markalta seuraavin määrin: enintään 9 kuukauden ajaksi tehty, 1,2 prosenttia vuodessa;

yli 9 kuukauden ajaksi tehty taikka vaadittaessa tai irtisanomisen jälkeen maksettava, 0,9 prosenttia.

(2 ja 3 mom. kuten valiokunnan mietinnössä.)

Voimaantulosäännös

(Kuten valiokunnan mietinnössä.)

Helsingissä 22 päivänä lokakuuta 1982

Asser Stenbäck